

รายงานการวิจัย

ชื่อเรื่องงานวิจัย การศึกษาแนวคิดและวรรณศิลป์ในเพลงของปู พงศ์สิทธิ์ คำภีร์

ชื่อผู้วิจัย

1. ธวัช ธีรชัยเกษม
2. พชร ขจรเดชาโกมล
3. ณัฐกรรณ์ อิกะ
4. ภูบดี คงคา
5. จิรัฐพล วัฒนอนันต์กุล
6. อัครศิษฐ์ โพธิกุล

ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3/2

โรงเรียน อัสสัมชัญธนบุรี วิชา ภาษาไทย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา พ.ศ. 2568

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บทเพลงเป็นสื่อทางวรรณศิลป์ที่สามารถถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และแนวคิดของมนุษย์ผ่านภาษาและท่วงทำนองได้อย่างมีคุณค่า เนื้อเพลงไม่เพียงสร้างความไพเราะทางเสียง แต่ยังสะท้อนมุมมองชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสภาพสังคมในแต่ละช่วงเวลา การศึกษาบทเพลงจึงช่วยให้เข้าใจการใช้ภาษาเชิงศิลปะ และเห็นคุณค่าของภาษาในฐานะเครื่องมือสื่อสารความรู้สึกและความคิดของมนุษย์ได้อย่างลึกซึ้ง

ผลงานเพลงของ พงศ์สิทธิ์ คำภีร์ เป็นบทเพลงแนวเพื่อชีวิตที่สะท้อนความจริงของสังคม ความรัก และมิตรภาพได้อย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะเพลง คิดถึง และ ถึงเพื่อน ซึ่งเป็นบทเพลงที่ถ่ายทอดความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างบุคคล ผ่านการใช้ภาษาที่เรียบง่าย แต่สามารถสื่อความหมายและสร้างความรู้สึกสะท้อนใจแก่ผู้ฟังได้เป็นอย่างดี

วรรณศิลป์เป็นศิลปะการใช้ภาษาเพื่อสร้างความงดงามและความหมายในงานเขียนหรือบทเพลง โดยเฉพาะด้านโวหาร ภาพพจน์ และการสรุคำ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกของผู้ประพันธ์ การศึกษาวรรณศิลป์ในบทเพลงช่วยให้เข้าใจวิธีการเลือกใช้ถ้อยคำ การเปรียบเทียบ และการสร้างภาพทางภาษา ที่ส่งผลต่อการรับรู้และความซาบซึ้งของผู้ฟัง

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา “การวิเคราะห์วรรณศิลป์ในเพลงคิดถึงและเพลงถึงเพื่อนของพงศ์สิทธิ์ คำภีร์” เพื่อศึกษาการใช้โวหาร ภาพพจน์ และการสรุคำในบทเพลงดังกล่าว อันจะช่วยให้เข้าใจคุณค่าทางภาษาและศิลปะในบทเพลง รวมถึงสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวรรณกรรมและบทเพลงอื่น ๆ ต่อไปได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาแนวคิดและวรรณศิลป์ในเพลงของปู พงศ์สิทธิ์ คำภีร์

3. สมมติฐานการวิจัย

- 3.1 เพลงถึงเพื่อนปรากฏวรรณศิลป์มากกว่าเพลงคิดถึง

4. ขอบเขตของการวิจัย

- 4.1 การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณศิลป์ในเพลงของปู พงศ์สิทธิ์ คำภีร์ ได้แก่ เพลงคิดถึง และ เพลงถึงเพื่อน
- 4.2 ระยะเวลาที่ศึกษา 1 ภาคเรียน

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เพลงของปู พงศ์สิทธิ์ คำภีร์ มากกว่า 1000 เพลง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เพลงของปู พงศ์สิทธิ์ คำภีร์ จำนวน 2 เพลง

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ คือ แบบวิเคราะห์ภาษาวรรณศิลป์ โดยมีประเด็นการวิเคราะห์ ได้แก่ โวหารภาพพจน์ รสในวรรณคดี และการสรรคำ

5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ก่อนดำเนินการวิจัย กำหนดขอบเขตการศึกษา ได้แก่ ทฤษฎีที่ใช้และขอบเขตของบทเพลงที่นำมาวิเคราะห์

ระหว่างดำเนินการวิจัย วิเคราะห์บทเพลงตามแนวคิดและทฤษฎีกำหนด

หลังดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้ระหว่างดำเนินการวิจัย และนำข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์ต่อไป

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาบทเพลงมาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปผลด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ

6. ผลการวิจัย

โวหารภาพพจน์

จากการวิเคราะห์เพลงคิดถึงและเพลงถึงเพื่อนแล้ว ปรากฏโวหารภาพพจน์ ดังนี้

โวหารภาพพจน์	เพลงคิดถึง	เพลงถึงเพื่อน
อุปมา	- คลื่นซัดหาฝั่งเหมือนใจร่ำคร่ำครวญหาจากกันไปตามเวลาจากกันให้เธอสุขใจ	-
อุปลักษณะ	- เพราะรักจริงจริงรักคือการให้ฉันให้เธอ	- หากเธออยากถามว่าฉันคือใคร ฉันคือหัวใจศรัทธาของผองชน
สัทพจน์	- เสียงคลื่นซัดสาดมองเห็นไกลสุดขอบฟ้า	-
บุคคลวัต	- มีทะเลทุกเวลาแต่บางที่ไม่มีเธอ	- ถ้าเธอเหนื่อยนักหยุดพักเสียก่อน ลมตัวลงนอนแนบตักฉันนี้ จะหนาวจะร้อนจะคอยพัดวี หลับฝันถึงสิ่งดีลึกหนีสิ่งเลว
อติพจน์	- คลื่นซัดหาฝั่งเหมือนใจร่ำคร่ำครวญหา	- แม่เธอปวดราก็ขอเพียงสู้ ฉันยังยืนอยู่คู่เธอมีแขนงน่าย
ปฏิพากย์	- ถึงคร่ำครวญหากลั้บมาเหมือนเคย แต่พอเจอเธอต้องยิ้มสุขใจ - ขอเพียงแต่ให้เธอสบายเท่านั้นก็พอ	-
สัญลักษณ์	-	- หลับฝันถึงสิ่งดีลึกหนีสิ่งเลว
คำถามเชิงวาทศิลป์	-	- หากเธออยากถามว่าฉันคือใคร

จากตารางข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า เพลงคิดถึง ปรากฏโวหารภาพพจน์ได้แก่ อุปมา จำนวน 1 ท่อน อุปลักษณะ จำนวน 1 ท่อน สัทพจน์ จำนวน 1 ท่อน บุคคลวัต จำนวน 1 ท่อน อติพจน์ จำนวน 1 ท่อน ปฏิพากย์ จำนวน 1 ท่อน เพลงถึงเพื่อน ปรากฏโวหารภาพพจน์ ได้แก่ อุปลักษณะ จำนวน 1 ท่อน บุคคลวัต จำนวน 1 ท่อน อติพจน์ จำนวน 1 ท่อน สัญลักษณ์ จำนวน 1 ท่อน คำถามเชิงวาทศิลป์ จำนวน 1 ท่อน

การสรรคำ

จากการวิเคราะห์เพลงคิดถึงและเพลงถึงเพื่อนปรากฏการสรรคำ ดังนี้

การสรรคำ	เพลงคิดถึง	เพลงถึงเพื่อน
การหลากคำ	<ul style="list-style-type: none"> - มีทะเลทุกเวลาแต่บางที่ไม่มีเธอ - จากกันไปตามเวลาจากกันให้เธอสุขใจ - เพราะรักจริงจริงรักคือการให้ฉันให้เธอ - แต่พอเจอเธอต้องยิ้มสุขใจ - ขอเพียงแต่ให้เธอสบายเท่านั้นก็พอ - ฉันคิดถึงเธอไม่อาจบอกกับใครเขา - ฉันคิดถึงเธอ 	<ul style="list-style-type: none"> - ถ้าเธอเหนื่อยนักหยุดพักเสียก่อน ลมตัวลงนอนแนบตักฉันนี่ - แม่เธอปวดร้าวก็ขอเพียงสู้ ฉันยังยืนอยู่คู่เธอมีแขนหนุนาย - หากเธออยากถามว่าฉันคือใคร ฉันคือหัวใจศรัทธาของผองชน
การใช้คำซ้ำ	<ul style="list-style-type: none"> - อยู่กับใจของเรา อยู่ในความคำนึงผู้เดียว - คลื่นซัดหาฝั่งเหมือนใจร่ำคร่ำครวญหา จากกันไปตามเวลาจากกันให้เธอสุขใจ - แต่ไม่เป็นไรไม่เป็นไร ฉันพร่ำบอกให้เธอเข้าใจ 	<ul style="list-style-type: none"> - หากเธออยากถามว่าฉันคือใคร ฉันคือหัวใจศรัทธาของผองชน - จะหนาวจะร้อนจะคอยพัดวี กลับผันถึงสิ่งดีลึกหนีสิ่งเลว
การใช้สัมผัสสระ	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงคลื่นซัดหาดมองเห็นไกลสุดขอบฟ้า มีทะเลทุกเวลาแต่บางที่ไม่มีเธอ - คลื่นซัดหาฝั่งเหมือนใจร่ำคร่ำครวญหา จากกันไปตามเวลาจากกันให้เธอสุขใจ - แต่ไม่เป็นไรไม่เป็นไร ฉันพร่ำบอกให้เธอเข้าใจ เพราะรักจริงจริงรักคือการให้ฉันให้เธอ 	<ul style="list-style-type: none"> - เธอจงเสาะหาพิกพานำไป เพียงรักเต็มหัวใจกำลังใจเต็มทรง - แม่เธอปวดร้าวก็ขอเพียงสู้ ฉันยังยืนอยู่คู่เธอมีแขนหนุนาย

	<ul style="list-style-type: none"> - จะมีใครบ้างหนอที่พอเห็นใจ ความรักสับสนในใจเสมอ - ถึงคร่ำครวญหากกลับมาเหมือนเคยแต่ พอเจอเธอต้องยิ้มสุขใจ - ฉันคิดถึงเธอไม่อาจบอกกับใครเขา อยู่ กับใจของเรา อยู่ในความคำนึงผู้เดียว 	
การใช้สัมผัสพยัญชนะ	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงคลื่นซัดหาดมองเห็นไกลสุดขอบ ฟ้า - มีทะเลทุกเวลาแต่บางที่ไม่มีเธอ - คลื่นซัดหาฝั่งเหมือนใจร่ำคร่ำครวญหา - จะมีใครบ้างหนอที่พอเห็นใจ ความรัก สับสนในใจเสมอ - ถึงคร่ำครวญหากกลับมาเหมือนเคย แต่ พอเจอเธอต้องยิ้มสุขใจ 	- <u>ลมตัวลงนอนแนบตักฉันนี้</u>

จากตารางข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า เพลงคิดถึง ปรากฏการสรรคำได้แก่ การหลากคำ จำนวน 7 ท่อน การใช้คำซ้ำ จำนวน 3 ท่อน การใช้สัมผัสสระ จำนวน 6 ท่อน การใช้สัมผัสพยัญชนะ จำนวน 5 ท่อน เพลงถึงเพื่อน ปรากฏการสรรคำได้แก่ การหลากคำ จำนวน 3 ท่อน การใช้คำซ้ำ จำนวน 2 ท่อน การใช้สัมผัสสระ จำนวน 2 ท่อน การใช้สัมผัสพยัญชนะ จำนวน 1 ท่อน

7. อภิปรายผล / สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า เพลงคิดถึงและเพลงถึงเพื่อน ปรากฏวรรณศิลป์ด้านโวหารภาพพจน์ และด้านการสรรคำ ทั้ง 2 เพลง ดังนี้

ด้านโวหารภาพพจน์ เพลงคิดถึงปรากฏวรรณศิลป์มากกว่าเพลงถึงเพื่อน โดยเพลงคิดถึง ปรากฏโวหารภาพพจน์ได้แก่ อุปมา จำนวน 1 ท่อน อุปลักษณ์ จำนวน 1 ท่อน สัทพจน์ จำนวน 1 ท่อน บุคคลวัต จำนวน 1 ท่อน อติพจน์ จำนวน 1 ท่อน ปฏิพากย์ จำนวน 1 ท่อน และเพลงถึงเพื่อน ปรากฏโวหารภาพพจน์ได้แก่ อุปลักษณ์ จำนวน 1 ท่อน บุคคลวัต จำนวน 1 ท่อน อติพจน์ จำนวน 1 ท่อน สัญลักษณ์ จำนวน 1 ท่อน คำถามเชิงวาทศิลป์ จำนวน 1 ท่อน

ด้านการสรุคำ เพลงคิดถึงปรากฏวรรณศิลป์มากกว่าเพลงถึงเพื่อน เพลงคิดถึง ปรากฏการสรุคำได้แก่ การหลากคำ จำนวน 7 ท่อน การใช้คำซ้ำ จำนวน 3 ท่อน การใช้สัมผัสสระ จำนวน 6 ท่อน การใช้สัมผัสพยัญชนะ จำนวน 5 ท่อน และเพลงถึงเพื่อน ปรากฏการสรุคำได้แก่ การหลากคำ จำนวน 3 ท่อน การใช้คำซ้ำ จำนวน 2 ท่อน การใช้สัมผัสสระ จำนวน 2 ท่อน การใช้สัมผัสพยัญชนะ จำนวน 1 ท่อน

8. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

- 8.1 นำการวิเคราะห์วรรณศิลป์ไปใช้กับบทเพลงของวงอื่นๆ เพื่อศึกษากลวิธีการใช้ภาษาในบทเพลง
- 8.2 นำการวิเคราะห์นี้ไปวิเคราะห์ห้องค์ประกอบด้านอื่นของบทเพลงอื่นๆ เช่น ทำนอง ดนตรี หรือบริบททางสังคม

9. บรรณานุกรม

Musixmatch contributors. (2026). Kid Teung. Musixmatch. <https://www.musixmatch.com/lyrics/พงษ์สิทธิ์-คำภีร์-2/Kid-Teung-2>.

Lyricfind contributors. (2026). ถึงเพื่อน (Theng Peurn). Lyricfind. <https://lyrics.lyricfind.com/lyrics/pongsit-kampee-theng-peurn>.

ภาคผนวก

(แนบเครื่องมือที่ใช้งานจริงในการเก็บรวบรวมข้อมูล / ค่าสถิติต่าง ๆ / ตารางผลคะแนน / ภาพผลงาน / ภาพกิจกรรม ฯลฯ)